

MILLORES EN EL
SERVEI DE JUSTÍCIA
PER A DONES
VÍCTIMES DE
VIOLÈNCIA
MASCLISTA

 GOVERN ALTERNATIU
DE CATALUNYA

Justícia i Igualtat

Ferran Pedret, Oscar Aparicio i Gemma Lienas

15 de desembre de 2023

ÍNDEX

Introducció	3
Marc legal.....	3
Normativa europea	3
Normativa estatal.....	4
Normativa autonòmica.....	4
Dades sobre la violència masclista	4
Violència sexual a la parella	5
Agressors	5
Evolució dades a catalunya darrers anys.....	6
Serveis especialitzats d'informació i assessorament	7
Motiu de l'estudi	8
La victimització secundària.....	8
Servei de justícia: una reforma necessària.....	9
Anàlisi de la situació actual	10
Pàgina web del departament	10
Mapificació dels serveis.....	10
Unificació dels protocols d'atenció a les víctimes.....	11
Formació dels i les professionals que presten el seus serveis en relació amb les víctimes de Violència masclista	12
Denúncies i atestats en procediments de violència masclista	13
Algoritmes i avaluacions de risc per part dels mossos d'esquadra.....	14
Espais adequats a comissaries i jutjats.....	15
Nous jutjats de violència sobre la dona i especialització	16
Unitats de valoració forense integral (uvfi).....	17
Servei d'acompanyament a les oficines d'assistència a les víctimes	18
Assistència lletrada. especial incidència en els processos civils.....	19
Dispensa de declarar	20
Mesures proposades.....	21

INTRODUCCIÓ

Les dades de violència masclista a Catalunya, com també a la resta d'Espanya, són indicatives d'un problema de primera magnitud que cal afrontar i intentar solucionar.

Creiem que per eradicar aquesta xacra cal la conjunció de mesures que vagin des de la vessant educativa i de formació, la comunitària i la de reprovació social. Però aquestes són mesures orientades a la transformació social que requeriran temps per donar fruit. Mentre no s'avança en l'eradicació de l'esmentada xacra, cal protegir a les dones víctimes de violència masclista. Per aconseguir-ho, cal adaptar el servei de justícia per ser més eficient i eficaç amb l'objectiu d'aconseguir la **protecció integral de la víctima**.

Com veurem, a Catalunya el problema rau no tan sols pel nombre de denúncies, que tot i ser elevat es troba per sota de la mitjana d'Espanya, sinó per la poca protecció de la víctima, atès que només en un 50% dels casos en els que s'ha interposat denúncia s'acorden mesures de protecció, molt lluny del 70% de mitjana a la resta de l'Estat.

Les dades que s'estudien en aquest informe, extretes de les memòries de la Fiscalia i el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, dels estudis existents, de les reunions mantingudes amb diversos col·lectius i de l'experiència de més de 20 anys en el torn de violència masclista, ens han portat a dissenyar i proposar algunes mesures, principalment en el servei de justícia, pensades per millorar l'assistència a les dones víctimes de violència masclista, incrementant-ne la seva protecció.

MARC LEGAL

NORMATIVA EUROPEA

- El **Conveni del Consell d'Europa sobre prevenció i lluita contra la violència contra les dones i la violència domèstica** signat a Istanbul, l'11 de maig del 2011, ratificat per Espanya, va entrar en vigor l'1 d'agost del 2014. S'adopta, per vegada primera a nivell europeu, un tractat internacional de caràcter vinculant, en matèria de violència contra la dona i la violència domèstica, per fer front a aquesta greu violació dels drets humans. És el primer tractat europeu que considera la violència contra les dones en aquests termes.
- La **Directiva 2012/29/UE del Parlament Europeu i del Consell**, de 25 d'octubre del 2012, estableix uns requisits mínims respecte a drets, suport i protecció de les víctimes i identifica les víctimes de violència de gènere amb caràcter específic.

NORMATIVA ESTATAL

- La **Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de Mesures de Protecció Integral contra la Violència de Gènere**. El 2015, s'inclou fills i filles de les dones víctimes de violència de gènere a l'article 1.
- **Llei 4/2015, del 27 d'abril, de l'Estatut de la víctima del delicte**. Prioritza els drets i la protecció dels serveis de suport i la reparació de la víctima, visibilitza també com víctimes a les i els menors que es troben en un entorn de violència, i introdueix mesures per prevenir la victimització secundària en els procediments.
- La **Llei Orgànica 1/2015, de 30 de març**, modifica la Llei Orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi Penal, introdueix modificacions a la naturalesa dels delictes i nous tipus (assetjament, trencament de condemna...), condemnes i la seva execució.
- **Llei 26/2015, del 28 de juliol i Llei Orgànica 8/2015, del 22 de juliol, de modificació del sistema de protecció a la infància i l'adolescència**.
- **Llei 7/2015, de 30 de juny, de relacions familiars en supòsits de separació o ruptura dels progenitors**, que descarta la custòdia compartida en casos de violència de gènere.

NORMATIVA AUTONÒMICA

- La **Llei 5/2008, de 24 d'abril**, del dret de les dones a eradicar la violència masclista.
- La **Llei 17/2020, del 22 de desembre**, de modificació de la Llei 5/2008, del dret de les dones a eradicar la violència masclista.

DADES SOBRE LA VIOLÈNCIA MASCLISTA

La macro enquesta realitzada el 2019¹ pel Ministeri d'Igualtat, revela que més de la meitat (57,3%) de les dones residents a Espanya de 16 anys o més han patit violència al llarg de les seves vides per ser dones. Extrapolant-lo a nombres absoluts, estariem parlant de 11.688.411 dones majors de 15 anys.

¹https://violenciagenero.igualdad.gob.es/violenciaEnCifras/macroencuesta2015/pdf/Macroencuesta_2019_estudio_investigacion.pdf

Vora d'una de cada cinc dones, (19,8%) del total, l'han patida en els darrers 12 mesos. En aquest cas, en nombres absoluts, estariem parlant de 4.048.273 dones de 16 o més anys.

Les dones joves l'experimenten més: el 71,2% de les dones de 16 a 24 anys i el 68,3% de les dones de 25 a 34 anys han patit algun tipus de violència al llarg de les seves vides davant del 42,1% de les que tenen 65 o més anys.

VIOLÈNCIA SEXUAL A LA PARELLA

Del total de dones de 16 anys o més, residents a Espanya, el 13,7% (2.802.914 dones) han patit violència sexual al llarg de la vida de qualsevol persona (parella actual, parelles passades o persones amb qui no s'ha mantingut una relació de parella), i l'1,8% (359.095 dones) en els darrers 12 mesos.

Del total de dones de 16 anys o més residents a Espanya, el 21,5% (4.387.480 dones) han patit violència física al llarg de la vida per part de qualsevol persona (parella actual, parelles passades o persones amb què no s'ha mantingut una relació de parella), i l'1,7% (351.770 dones) en els darrers 12 mesos.

Si ampliem el ventall a violència sexual fora de les relacions de parella, la dada és que del total de dones de 16 anys o més residents a Espanya, el 6,5% (1.322.052 dones) han patit violència sexual en algun moment de les seves vides d'alguna persona amb qui no mantenen ni han mantingut una relació de parella, i el 0,5% (103.487) en els darrers 12 mesos.

Un 3,4% (703.925 dones) del total de dones de 16 anys o més han patit violència sexual a la infància (abans de complir els 15 anys). Un 2,2% (453.371 dones) del total de dones de 16 anys o més residents a Espanya han estat violades alguna vegada a la vida. El 74,6% de les dones que han patit una violació, han viscut també altres situacions de violència sexual. El 13,7% de les dones que han patit algun tipus de violència sexual afirmen haver estat violades quan estaven sota els efectes de l'alcohol o les drogues. Suposen el 0,9% de les dones de 16 anys o més (181.258 dones).

AGRESSORS

El 99,6% de les dones que han patit violència sexual van experimentar aquesta per part d'un home agressor. El 21,6% de les dones que han patit violència sexual fora de la parella refereix que l'agressor va ser un familiar home, el 49% un amic o conegut home i el 39,1% diu que l'agressor va ser un home desconegut. A l'hora d'interpretar aquests resultats, cal tenir en compte que engloben el conjunt d'agressions sexuals, des d'una violació fins a un tocament.

En aquesta mateixa enquesta es revela que les dones triguen a denunciar una mitjana de 8 anys i 8 mesos -aquest temps, sempre segons l'esmentada enquesta, és més gran en l'àmbit rural- i que en tot aquest temps les dones han patit múltiples actes de violència de tota mena: físics, psíquics i sexuals.

Segons dades de la fiscalia que es detallen en el document de conclusions del XVII seminari de fiscals delegats en violència sobre la dona² realitzat a Madrid el 28 i 29 de novembre de 2022, només es denuncia el 21,77% de la violència de gènere que pateixen les dones a Espanya. El 77,4% de les víctimes de violència de gènere o es mantenen en aquesta situació o la resolen a través de la separació o divorci.

EVOLUCIÓ DADES A CATALUNYA DARRERS ANYS

Tot i aquest percentatge mínim de denúncies, a Catalunya al igual que a Espanya, les dades de violència masclista son esfereïdores. L'any 2022 es van produir 23.015 denúncies a Catalunya, que equival a 30 denúncies per cada 10.000 habitants, per sota de la mitjana estatal, que és de 38,3 amb un total de 181.481 denúncies.

Aquest nombre de denúncies (23.015) representen prop del 13% de les denúncies de tot l'Estat. A Catalunya, doncs, el nombre de denúncies es manté força estable en els darrers anys, i per sota de la mitjana estatal. Aquest fet es pot comprovar amb dues dades molt significatives, les denúncies cada 10.000 habitants i per cada 10.000 dones.

Violència Sobre la Dona	Denúncies per cada 10.000 habitants					
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Catalunya	30,80	30,40	29,60	29,60	28,50	30,03
Total Espanya	35,70	35,70	35,80	35,80	34,40	38,30
Violència Sobre la Dona	Denúncies per cada 10.000 dones					
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Catalunya	60,40	59,70	57,90	57,90	55,80	58,70
Total Espanya	70,20	70,10	70,20	70,20	67,40	75,00

² <https://www.fiscal.es/documents/20142/5476881e-7b92-8c54-c8d3-7dbd679efd9b>

Violència Sobre la Dona	Denúncies Interposades					
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Catalunya	22.952	23.098	22.394	19.927	21.857	23.015
Total Espanya	166.260	166.961	168.057	150.785	162.848	181.481

Amb aquestes dades pot comprovar-se clarament que a Catalunya la incidència, tot i ser gran, és menor que a la mitjana de l'Estat. Val a dir, però que aquestes dades per si soles, ja justificarien que es millorés el servei de la justícia a Catalunya, però cal veure una altra dada, al nostre entendre molt significativa i preocupant, com és el nombre d'ordres de protecció que s'atorguen a Catalunya, que és molt inferior al percentatge que es dona a la resta d'Espanya.

ORDRES DE PROTECCIÓ										
	Catalunya	Espanya	Catalunya	Espanya	Catalunya	Espanya	Catalunya	Espanya	Catalunya	Espanya
	2018		2019		2020		2021		2022	
INCOADES	5.252	39.176	5.550	40.720	4.711	35.861	5.112	37.270	5.454	39.750
NO ADMESES	155	392	88	361	37	242	5	133	17	174
ADOPTADES	2.680	27.093	2.893	28.682	2.298	25.290	2.472	26.254	2.552	27.096
DENEGADES	2.417	11.691	2.569	11.678	2.376	10.329	2.633	10.883	2.885	12.480
% ADOPTDES	51,03%	69,16%	52,13%	70,44%	48,78%	70,52%	48,36%	70,44%	46,79%	68,17%

En la taula anterior es pot veure que a Espanya la mitjana d'ordres de protecció concedides és del 70%, mentre que a Catalunya és de menys del 50%. La diferència és de gairebé 21 punts.

Aquesta dada, importantíssima, no s'explica per un major nombre de denúncies, atès que, com hem vist, és inferior a la mitjana d'Espanya, que podria ser l'explicació lògica. Per tant, cal estudiar altres motius.

Les dades acrediten que cal millorar el servei de justícia català per dotar de majors garanties a les dones de violència masclista i acompanyar-les i protegir-les durant tot el recorregut processal des de que una dona es planteja denunciar fins l'execució d'una eventual sentència penal contra l'agressor, així com després de la darrera.

SERVEIS ESPECIALITZATS D'INFORMACIÓ I ASSESSORAMENT

Segons les dades de la macroenquesta del 2019, el 8% de les dones que han patit violència sexual fora de la parella han denunciat alguna d'aquestes agressions a la Policia o al Jutjat. Aquest percentatge puja a l'11,1% si es tenen en compte també les denúncies interposades per una altra persona o institució.

El motiu més citat per les dones que no interposen denúncia és el relatiu a “era menor, era una nena”, que és esmentat pel 35,4% de les dones. El segueixen: no concedir importància al que ha passat (30,5%), la vergonya (25,9%), que l'agressió hagi succeït "en altres temps en què no es parlava d'aquestes coses" (22,1%) i el temor a no ser creguda (20,8%).

En el cas de les dones que han patit una violació els motius més citats són: la vergonya (40,3%) i haver estat menor quan va tenir lloc la violència sexual (40,2%). El 36,5% cita el temor a no ser creguda i el 23,5%, la por a l'agressor.

MOTIU DE L'ESTUDI

Amb la promulgació de la Llei 4/2015, de 27 d'abril, de l'estatut de la víctima del delictes, es va posar el pilar per situar a la víctima com a subjecte a protegir en els procediments penal i civil.

L'esmentat Estatut té la vocació de ser el catàleg general dels drets, processals i extraprocessals, de totes les víctimes de delictes, i la seva meta és aglutinar en un sol text legislatiu el catàleg de drets de la víctima, recollint així la particular demanda de la societat espanyola. En definitiva, es vol aconseguir una visió de conjunt que eviti la victimització secundària.

Si no atenem bé les víctimes, en primer lloc erosionem la seva confiança en el sistema que l'ha d'emparar i protegir, corrent el risc de desincentivar la interposició de denúncies. Però en segon lloc perquè aprofundim el dany psicològic que produeixen aquesta classe de delictes en les dones i els seus fills i filles.

Per tant, cal concentrar en les diferents fases de l'atenció judicial a les víctimes aquells aspectes que cal tenir en compte perquè la víctima no pateixi el que coneixem com a una victimització secundària.

LA VICTIMITZACIÓ SECUNDÀRIA

Cal evitar les conseqüències psicològiques, socials, jurídiques i econòmiques negatives que deixen les relacions de la víctima amb el sistema jurídic penal. Suposa un xoc frustrant entre les expectatives de la víctima i la realitat institucional, deixant-les desolades i generant inseguretats i una pèrdua de confiança en la capacitat de la comunitat, els professionals i les institucions per donar resposta a les seves necessitats.

Les administracions públiques tenen l'obligació de proporcionar a les víctimes, sobretot a les de violència masclista, un estatus de protecció, acompanyament i atenció deguda que eviti que es pugui provocar una victimització secundària, és a dir, la generació a la víctima un dany o un perjudici addicional als danys derivats de patir el fet delictiu.

Altrament, es corre el risc que la víctima rebutgi seguir amb el procediment i no vulgui prestar declaració quan se li reclami, amb la conseqüència que això derivi en una resolució d'arxiu o en una sentència absolutòria que més tard la qüestioni en la seva credibilitat si torna a presentar una denúncia per un altre fet de violència.

SERVEI DE JUSTÍCIA: UNA REFORMA NECESSÀRIA.

Si les administracions públiques i instàncies polítiques han reclamat a les víctimes que denunciïn perquè el sistema judicial pogués donar-los la protecció que les successives reformes legals han anat preveient a la normativa penal i processal penal, cal que el servei de justícia funcioni i atengui adequadament a les víctimes. Aquest fet és clau, ja que, a banda de la revictimització i la desprotecció de les víctimes de violència masclista en particular i de les víctimes en general, posem en risc una part fonamental de la convivència en societat com és la confiança en el sistema judicial.

El sistema judicial està encaminat a garantir drets, sobretot dels imputats en el procés penal, el que sens dubte és una conquesta en l'evolució de la nostra tradició penal. La resposta judicial no s'ha centrat prou en el benestar de la víctima, tot i els avenços de les darreres dècades, sinó en el propi procediment automatitzat, tenint a més cada jutjat els seus procediments.

L'estratègia aplicada sobre la violència de gènere ha estat centrada en les dones, fet que suposa que siguin qui portin la càrrega i la responsabilitat en els procediments, quan en la violència de gènere reconeguda per la Llei Integral, és un dels pocs delictes en els que l'agressor està perfectament identificat.

El sistema judicial penal tampoc garanteix que la víctima pugui participar en la decisió sobre si escau o no una investigació o un procés judicial: o denuncia o no ho fa i no hi ha mesures de protecció judicial sense denúncia prèvia. Actualment, per dictar una ordre de protecció, han d'existir indicis de criminalitat, però la manca d'aquests no elimina el risc existent en moltes situacions. El que es demana des de diversos sectors és que no calgui un il·lícit penal per procedir a dictar una ordre de protecció.

Però tampoc facilita que la càrrega de la prova sigui senzilla en aquests casos, exigint una sèrie de requisits exhaustius i interpretables perquè la declaració de la víctima sigui prova de càrrec suficient.

ANÀLISI DE LA SITUACIÓ ACTUAL

PÀGINA WEB DEL DEPARTAMENT

En l'actualitat les pàgines web són el principal mitjà que s'utilitza per poder accedir a la informació. En el cas de les víctimes de violència masclista la Generalitat a través del Departament d'Igualtat i Feminismes, posa a disposició una web especial per aquesta qüestió³.

El problema d'aquesta pàgina és que no compleix les garanties mínimes que hauria de tenir una pàgina web adreçada a les víctimes de violència masclista. En primer lloc aquesta pàgina no és antirastreig, ni per defecte, ni tampoc dona la possibilitat de fer navegació anònima. Tampoc té un botó de sortida ràpida, a diferència del que fa la pàgina web estatal o la de la Comunitat de Madrid per exemple, que en accedir-hi donen consells per fer una navegació privada, sense rastres i que a més tenen un botó de sortida ràpida.

Però, a més, a la pàgina web del Departament, li manca molta documentació. Per exemple, en l'apartat "Ajuts de mesures de protecció integral contra la violència de gènere", només hi ha un enllaç per presentar telemàticament les sol·licituds d'ajudes econòmiques sense explicar en cap moment en què consisteixen o quins requisits cal tenir per aconseguir-los.

En aquesta pàgina, a més, la informació es limita a mapes de recursos com el SIE o el SIAD, per exemple, però sense una explicació clara i detallada de les condicions d'accés, drets, recursos i tampoc hi ha cap guia o explicació de com fer-ho per denunciar o per assessorar-se dels drets o serveis a disposició de les dones.

MAPIFICACIÓ DELS SERVEIS

La Generalitat de Catalunya, a través del Departament d'Igualtat i Feminismes, té a disposició de les dones víctimes de violència masclista diversos serveis com els Serveis d'Informació i Atenció a les Dones (SIAD), els Serveis d'Intervenció Especialitzada (SIE), el Servei d'Intervenció en Crisis, les Oficines d'Atenció i Informació a les Dones, els Serveis d'Acolliment i Recuperació (SAR), el Servei Substitutori de la Llar (SSLL) i el Servei Tècnic de Punt de Trobada (STPT). Cal tenir en compte però que els Consells Comarcals i els municipis disposen d'altres serveis amb contingut similar.

D'igual forma existeixen recursos residencials de curta i llarga estada per a dones víctimes de violència masclista. Aquests serveis, però, tot i estar perfectament identificats, caldria que també es superposessin en relació tant als habitants com al nombre de casos per tenir una mapificació dels recursos existents i conèixer els desequilibris i deficiències territorials.

³ <https://igualtat.gencat.cat/ca/ambits-dactuacio/violencies-masclistes/>

A Catalunya existeixen diferents serveis especialitzats depenent de la Generalitat, com els Serveis i oficines d'informació i atenció a les dones (SIAD), els Serveis d'intervenció especialitzada (SIE), el Servei d'intervenció en crisis, les Oficines d'atenció i informació a les dones, els Serveis d'acolliment i recuperació (SAR), el Servei Substitutori de la Llar (SSLL) i el Servei Tècnic de Punt de Trobada (STPT).

A aquests cal afegir el Servei d'Orientació Jurídica que, com ja ha reclamat el Grup Parlamentari Socialistes i Units per Avançar en diferents iniciatives parlamentàries, hauria de reconvertir-se o millor dit, tornar a ser un servei d'assessorament jurídic.

Aquests serveis són molt importants per assessorar i guiar a la víctima en tot moment del procés prejudicial, judicial i postjudicial. La relació amb el servei de justícia no és fàcil, ni el coneixement i comprensió de la llei o de la praxi dels Jutjats i els recursos de les administracions. Per tant, cal que, des del moment en què la víctima busca informació, tingui al seu abast mitjans i serveis d'assessorament i informació integrals sobre tots els aspectes que li afectaran en aquest procés.

Per altra banda, obtenir assessorament i ajuda també promou que més dones decideixin fer el pas de denunciar les violències rebudes. Si es mira de manera global les dones que han buscat ajuda, sigui amb professional legal, social o fins i tot de manera informal amb amigats, familiars, etc., i es compara amb les que no ho han fet, s'observa, segons dades de la citada macro-enquesta, que mentre que el 81,9% de les dones que han denunciat o buscat ajuda formal o informal a causa de la violència de parelles passades, van trencar la relació a causa de la violència, el percentatge baixa fins al 49,6% entre les que ni van denunciar ni van buscar ajuda formal o informal. Tot i que en termes estrictes no es pot parlar de relació de causalitat sí que sembla que qualsevol tipus d'actuació en el sentit de compartir el que ha passat repercuteix positivament a la sortida de la violència.

UNIFICACIÓ DELS PROTOCOLS D'ATENCIÓ A LES VÍCTIMES

En el Pla Nacional de Sensibilització i Prevenció de la Violència de Gènere, s'establia que cal un protocol que integri, reorganitzi i coordini les intervencions dels diferents serveis d'atenció a les víctimes que hi ha als Jutjats.

Però, anant més enllà, cal també que aquest protocol no es limiti a la coordinació intrajudicial. És igualment important que el protocol pugi ordenar i organitzar la intervenció de la multitud de serveis que hi ha en relació a les víctimes de violència masclista. Però aquesta coordinació de serveis, que com hem dit tenen diferents prestadors, titularitat de diferents administracions i fins i tot particulars, es topa a més amb l'existència de diferents instruments

o protocols també en l'àmbit territorial, on poden coexistir protocols d'actuació de diferents administracions, en moltes ocasions contradictoris entre ells.

Un cop completat el mapa de recursos del tercer apartat d'aquest informe, caldria procedir a la redacció d'un protocol marc, que determini l'actuació general per part dels diferents serveis per tenir tots un procediment clar en relació a qui, quan i com han d'actuar en relació a la violència masclista.

FORMACIÓ DELS I LES PROFESSIONALS QUE PRESTEN EL SEUS SERVEIS EN RELACIÓ AMB LES VÍCTIMES DE VIOLÈNCIA MASCLISTA

Actualment els i les professionals treballen sota molta pressió i responsabilitat. El compromís i la pròpia empatia, tan necessària per treballar amb víctimes de violència de masclista, i la complexitat i inseguretat de les situacions, són elements que provoquen un alt nivell de desgast. El sistema deixa a mans dels i les professionals que desenvolupen la seva feina als jutjats, la responsabilitat de ser els garants de la seguretat i benestar de les víctimes, funció que no es contempla entre les seves comeses, ni per a la qual, per tant, tenen preparació o formació, cap sistema de reconeixement, motivació o cura.

Però hi ha una altre qüestió relacionada que també té molta afectació i és la formació dels professionals que treballen amb víctimes de violència masclista, i és la formació especialitzada.

La percepció general de les víctimes, de l'assistència lletrada i d'altres operadors i agents de suport, és que hi ha mancances en alguns casos profundes, que es reflecteixen en tractes inadequats, manca de comprensió de la dimensió del problema i de les conseqüències de les decisions per a les víctimes, que condueixen a agreujar en alguns casos situacions i dificultar la protecció, recuperació i normalització necessàries per a una vida lliure de violència. L'amplitud del personal del sistema judicial i altres serveis de suport, requereix un esforç continu per estendre i aprofundir en l'oferta formativa.

Amb aquest ventall ampli de professionals que intervenen, les situacions són diverses. Tots els actors tenen en comú, però, que cal una tasca contínua i permanent, la formació especialitzada amb perspectiva de gènere de totes les persones que intervenen en el camí de la sol·licitud, concessió i seguiment d'una ordre de protecció, primer i d'un procediment penal després, perquè això pot canviar els punts de partida, abordatge dels casos, i perquè és mandat legal europeu, estatal i autonòmic.

Cal ampliar i estendre l'oferta formativa sobre violència de gènere a tots els col·lectius professionals, però de manera prioritària a la judicatura, l'assistència lletrada i la fiscalia.

Incloent de manera sistemàtica, continguts sobre violència de gènere i menors amb exposició a la violència, diversitat funcional i estrangeres de diferent procedència.

DENÚNCIES I ATESTATS EN PROCEDIMENTS DE VIOLÈNCIA MASCLISTA

L'esmentada macro-enquesta, també destaca que la major part de les denúncies, el 87,2%, es presenten davant el Cos de Mossos d'Esquadra; el 5,3%, davant de les policies locals; el 1,34%, davant de la Guàrdia Civil; i el 4,7%, davant del jutjat de guàrdia. En la gran majoria dels expedients qui denuncia els fets és la pròpia dona. En els supòsits en què la denúncia la presenten altres familiars, es pot apreciar un lleuger augment de les concessions de les ordres de protecció.

L'atestat policial i la valoració del risc tenen un pes central en l'atorgament o denegació en seu judicial i, malgrat que el document no és vinculant per al tribunal, influeix a la decisió final. D'aquí la importància que té el redactat de la denúncia. Aquesta és la primera declaració de la víctima, motiu pel qual ha de ser-ho més detallada i exacta possible, i no s'ha de limitar al darrer capítol de violència, atès que potser no és el més greu, i el risc en general apreciat pot passar desapercbut.

A més, és important que reculli tots els detalls, ja que és possible que, a la dona, un cop ja és al jutjat, se li demani simplement que ratifiqui la seva declaració davant la policia, i que es recullin segons la seves pròpies paraules. Massa sovint trobem en les resolucions d'ordres de protecció o fins i tot de les sentències en els processos penals, que els jutjadors detecten contradiccions entre la denúncia i les posteriors declaracions de la víctima, quan en realitat no n'hi ha, sinó simplement que les denúncies es recullen sota el prisma de l'agent que en trasllada les manifestacions de la víctima.

Un element força absent als atestats és una descripció de l'estat emocional de la dona, que es recull poc freqüentment i de forma poc acurada. Els elements que apareixen a l'atestat i que estan més relacionats amb la concessió de l'ordre de protecció són: la descripció detallada dels episodis (en el 80% dels casos en què es fa, l'ordre de protecció és atorgada); descripció dels comportaments violents (80%) i denúncies anteriors contra l'agressor (85%). En canvi, el fet d'acudir a urgències sola o amb la policia (68% i 66% de concessions) o la presència de menors (62%) es troben menys relacionats.

El 84% de les dones disposen d'assistència lletrada al jutjat, però només el 16% de les dones disposen de l'advocada o l'advocat en el moment de presentar la denúncia. Això és un element molt rellevant, ja que l'acompanyament inicial de l'advocada o l'advocat augmenta la possibilitat d'obtenir una ordre de protecció.

En alguns estudis realitzats es detalla que les víctimes acompanyades d'advocada o advocat en el moment de la denúncia comporten que en el 71% d'aquests casos l'ordre de protecció va ser concedida, mentre que quan les dones presenten la denúncia sense l'acompanyament d'advocada o advocat, la probabilitat d'obtenir una ordre de protecció baixa fins al 59%.

ALGORITMES I AVALUACIONS DE RISC PER PART DELS MOSSOS D'ESQUADRA.

L'avaluació del risc és un procés estructurat que relaciona una sèrie de factors predictors (factors de risc) per a un tipus de violència en particular. Es basa en una metodologia que fuig de l'opinió. Permet l'establiment de nivells de risc, és modificable segons canviïn circumstàncies personals o ambientals al voltant de l'agressor i la víctima, i no fa referència a un risc delictiu genèric, sinó que avalua un tipus particular de risc relatiu a una tipologia delictiva.

La valoració del risc de violència es pot entendre com un procés d'avaluació individual caracteritzat pel risc de cometre un fet violent al futur que permet desenvolupar intervencions adreçades a la reducció del risc esmentat.

Això implica un procés continu d'avaluació i revisió de cada cas en particular, recurrent a diverses fonts d'informació per fer un pronòstic de violència basant-se en el registre d'una sèrie de factors vinculats amb la violència.

Avaluació del risc per part de Mossos d'Esquadra

Per petició de l'òrgan sancionador i del Ministeri Fiscal, el 2016, els Mossos d'Esquadra van començar a valorar el nivell de risc de les dones que patien violència masclista. En l'actualitat, el sistema d'avaluació del risc que emprava el Cos de Mossos d'Esquadra és el QVPR, diferent al vigent de la resta d'Espanya. Els indicadors de risc que utilitzen són:

- Tipus d'agressió i, si és possible, si ha estat en presència de descendents.
- Freqüència/reincidència.
- Trencament de l'ordre de protecció o altres mesures;
- Antecedents penals/judicials.
- L'agressor està en tractament psicològic, és consumidor habitual de substàncies psicotropes o alcohol, o bé té permís d'armes.
- Existència d'un procés de separació.

La ponderació del risc es farà a una escala que comprèn 5 nivells, que va des de la inexistent i baixa (la protecció es convertirà en informació sobre els recursos existents), mitjana (es realitzen acompanyaments concrets) i alta i molt alta (es dona a situacions extremes, i inclou la protecció policial durant les 24 hores del dia). L'eina policial no té en compte el factor subjectiu o personal.

Deficiències en les eines de valoració policial del risc

La Fiscalia General de l'Estat considera que «és objectiu prioritari adequar la protecció de les víctimes que es decideixen a denunciar, amb el risc real, i considera insuficient la valoració del risc policial, el qual constitueix l'únic element, juntament amb la recepció de les declaracions de denunciat i denunciant, de què normalment es disposa a l'hora de valorar "l'existència de risc objectiu" que exigeix la llei processal per adoptar la mesura de protecció» (Fiscalia General de l'Estat, 2018: 538).

Respecte a la valoració del risc, diferents organitzacions de drets humans, com Amnistia Internacional, han anat advertint en successius informes sobre deficiències en la valoració policial del risc, que no sempre reflecteixen la situació real de la dona, i sobre la minsa pràctica de la valoració judicial del risc.

Segons alguns estudis realitzats respecte les valoracions policials efectuades, el resultat de la valoració és que no s'aprecia el risc en el 58,67% dels casos; el 26,67% dels casos es consideren de risc baix; el 2,67%, de risc mitjà; i en cap dels 149 expedients no s'ha trobat un risc alt o molt alt.

Aquesta dada és molt preocupant, ja que el conjunt d'expedients inclou relats de situacions de violència greu, de presència de menors, o d'agressors amb antecedents penals d'altres delictes de violència de gènere i altres delictes, elements, tots ells, que permetrien pressuposar l'existència d'un risc elevat en bastants casos.

Cal recordar que les unitats policials que efectuen la valoració del risc han de tenir una formació molt especialitzada en temes de violència de gènere i s'hauria de garantir la seva presència durant les 24 hores del dia. També s'hauria de considerar la necessitat d'examinar de manera crítica l'eina de valoració del risc, ja que sovint s'interpreta el risc com a risc imminent d'agressió física.

ESPAIS ADEQUATS A COMISSARIES I JUTJATS

Respecte a les instal·lacions de les comissaries i els jutjats, en general, no hi ha espai suficient per poder organitzar sales d'espera adequades i amb els serveis necessaris que garanteixin la intimitat i protecció de les víctimes. Això limita la seva llibertat ambulatoria si l'investigat no es troba detingut. Aquestes mancances impliquen un esforç tant per al funcionariat dels jutjats com per a l'assistència lletrada, que són els que estan pendents dels acompanyaments "extra" a les seves funcions, sense comptar a més amb les condicions adequades.

En el cas de les instal·lacions destinades als diferents operadors jurídics que presten els seus serveis a seu judicial com són l'EPSJ, UVFI i SAV, es troben també en moltes ocasions amb la impossibilitat de facilitar tan sols un mínim de confidencialitat a les usuàries.

NOUS JUTJATS DE VIOLÈNCIA SOBRE LA DONA I ESPECIALITZACIÓ

Els Jutjats de Violència sobre la Dona, creats per la Llei Orgànica 1/2004, són jutjats especialitzats que tenen competències penals i civils respecte a fets constitutius de delictes de violència de gènere.

La Llei Orgànica 1/2004, en el Títol V, Tutela Judicial, fa referència per primera vegada, dins de l'organització judicial, als Jutjats de Violència sobre la Dona com a jutjats especialitzats amb competències penals i civils respecte a fets constitutius de delictes de violència de gènere.

Per tal d'assolir un tractament unitari de tots els processos judicials en què es pot veure afectada una víctima de violència de gènere, s'ha determinat que aquests jutjats assumeixin no només les competències en matèria de l'ordre jurisdiccional penal, sinó també a les de l'ordre civil de manera que les unes i les altres, en la primera instància, siguin objecte de tractament processal davant de la mateixa seu.

Per això, d'acord amb la Llei Orgànica 1/2004, cal l'existència d'un procediment penal per violència gènere perquè els jutjats d'instrucció puguin adoptar mesures civils. Si no n'hi ha, la competència seria exclusiva dels jutjats del ordre jurisdiccional civil.

Amb l'objectiu de millorar la lluita contra la violència de gènere, la Llei Orgànica 7/2015, de 21 de juliol, de modificació de la Llei Orgànica 6/1985, d'1 de juliol, del Poder Judicial, recull una ampliació de les competències dels Jutjats de Violència sobre la Dona:

- Als delictes contra la intimitat, el dret a la pròpia imatge i l'honor de la dona.
- I de la instrucció dels processos per exigir responsabilitat penal pel delicte de trencament de condemna o mesura cautelar de l'article 468 del Codi Penal.

Amb l'atribució d'aquests delictes al jutge/essa de violència sobre la dona, se n'obtindrà una eficàcia a l'hora de protegir la víctima, en disposar de més dades que qualsevol altre jutge o jutgessa per valorar la situació de risc.

En aquells partits judicials on no es creïn Jutjats de Violència sobre la Dona exclusius, el Consell General del Poder Judicial podrà acordar que el coneixement de aquests assumptes corresponguin a un dels Jutjats d'Instrucció o de Primera Instància i Instrucció, si escau, compatibilitzant aquestes funcions amb les de la resta de l'ordre jurisdiccional penal o penal-civil del seu partit judicial.

La Llei orgànica 1/2004 possibilita estendre la jurisdicció dels jutjats de violència sobre la Dona a dos o més partits judicials mitjançant real decret sense necessitat de procedir a la modificació de la Llei 38/1988, de 28 de desembre, de demarcació i de Planta Judicial.

L'objectiu de les agrupacions de partits judicials de jutjats de Violència sobre la Dona és trobar l'equilibri entre el manteniment d'una proximitat raonable del jutjat respecte de la víctima i la resposta especialitzada que exigeix aquest tipus de procediments.

Personal dels Jutjats

S'observa un desajust entre les plantilles de personal disponible i el nivell real de l'activitat que desenvolupen. No només a l'adequació del nombre de funcionaris o funcionàries, sinó en processos eficaços per cobrir baixes i permisos. I la dilació a la tramitació dels assumptes pot provocar l'arxiu d'una causa per haver-se superat el termini per instruir-lo. A excepció de Bilbao, que compta amb dos jutjats de Violència Sobre la Dona (JVSD), en els altres partits judicials, els JVSD estan en situació de Guàrdia permanent, cosa que implica una sobrecàrrega considerable i enormes dificultats d'organització del treball.

UNITATS DE VALORACIÓ FORENSE INTEGRAL (UVFI)

L'abordatge de la violència de gènere des de l'àmbit judicial compta, des de la promulgació de La Llei Orgànica 1/2004, amb una eina, les Unitats de Valoració Forense Integral (UVFI) compostes per un equip multidisciplinari: un/una metge forense, un/ una psicòleg forense i un/una treballador/a social.

Es vol construir una prova pericial forense d'alta qualitat que inclogui la perspectiva mèdica, psicològica i de treball social, així com l'avaluació de víctima, agressor, entorn i circumstàncies. D'aquesta manera, es facilita la màxima informació al jutjador per a la seva tasca de concloure i decidir els aspectes penals, d'avaluació de la responsabilitat civil, de protecció i establiment de les mesures d'evitació que corresponguin a cada cas.

Les UVFI han de garantir l'assistència tècnica pericial especialitzada en violència de gènere, el disseny de protocols d'actuació global i integral, la recopilació i la gestió de les dades generades, i l'impuls de tasques docents i de recerca, per així contribuir a la conscienciació social, al coneixement de la realitat i al disseny de les actuacions i programes públics i privats en aquesta matèria.

Si bé les conclusions dels informes pericials no són vinculants, haurien de poder aportar totes les proves necessàries per estimar la situació de violència en conjunt, per la qual cosa es guanyaria en la disponibilitat de criteris si es sol·licitessin investigacions no només adreçades als fets puntuals sinó a cercar la cronicitat i/o extensió temporal i els tipus diversos que poden donar-se en una situació de violència de gènere.

SERVEI D'ACOMPANYAMENT A LES OFICINES D'ASSISTÈNCIA A LES VÍCTIMES

A l'àmbit del servei públic de justícia, les Oficines d'Assistència a les Víctimes (d'ara endavant, OAV) són un servei administratiu, multidisciplinari d'atenció a les necessitats de la víctima d'un delictes, de caràcter públic, gratuït i confidencial, l'objectiu del qual és prestar una assistència integral, coordinada i especialitzada a les víctimes de delictes i donar resposta a les necessitats específiques en l'àmbit jurídic, psicològic i social. Aquest servei mai no estarà condicionat a la presentació prèvia de denúncia.

Entre les funcions de les OAV destaquen:

- Intervenció en l'àmbit jurídic: Les OAV faciliten informació sobre el tipus d'assistència que la víctima pot rebre en el marc de les actuacions judicials, els drets que pot exercitar al si del procés, la forma i condicions en què pot accedir a assessorament jurídic i el tipus de serveis o organitzacions a les quals es pot adreçar per rebre suport.
 - L'atenció jurídica serà en tot cas general sobre el desenvolupament del procés i la manera d'exercir els diferents drets, atès que l'orientació i l'assistència jurídica del cas concret correspon a qui assumeixi l'assistència lletrada.
 - En particular, les OAV faciliten informació sobre com efectuar la denúncia i el procediment per a la seva interposició, com obtenir assessorament i defensa jurídica i, si escau, condicions en què es pugui obtenir gratuïtament i assessoraran les víctimes sobre els drets econòmics relacionats amb el procés, especialment sobre les ajudes o indemnitzacions a què pugui tenir dret pels danys i perjudicis causats pel delictes i, si escau, procediment per reclamar-les.
- Intervenció en l'àmbit psicològic: Les OAV proporcionen suport emocional la víctima; assessoren sobre la manera d'evitar la victimització secundària, faciliten l'acompanyament a la víctima, al llarg del procés, a judici si ho precisés, i/o a les diferents instàncies penals. Així mateix, també elaboren un pla d'assistència psicològica per a les víctimes més vulnerables.
- Intervenció en l'àmbit social: Les OAV informen sobre els serveis especialitzats i els recursos psicosocials i assistencials disponibles i com s'hi accedeix. A més, les OAV coordinen i, si escau, fan la derivació a serveis socials, institucions o organitzacions d'assistència a víctimes per garantir allotjament segur, atenció mèdica immediata
 - Ajudes econòmiques que els poguessin correspondre, amb especial atenció a les necessitats derivades de situacions d'invalidesa, hospitalització, mort i les agreujades per la situació de vulnerabilitat de les víctimes.
 - Col·laboració i coordinació amb els òrgans, institucions i entitats competents per a la prestació de serveis de suport a la víctima: Judicatura, Fiscalia, Ajuntaments, Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat, serveis psicosocials de l'Administració de Justícia, serveis de salut, Unitats de Coordinació contra la Violència sobre la Dona i les Unitats de Violència sobre la Dona, contribuint a

la creació de la Xarxa de Coordinació assistencial de tots els serveis competents per a l'assistència a les víctimes a la demarcació respectiva.

L'assistència des de les OAV podrà ser a petició de la víctima de delictes o també per derivació de la/el jutge o jutgessa, Ministeri Fiscal o Lletrat de l'Administració de Justícia a supòsits de gravetat especial o quan la víctima ho sol·licita.

Hi ha força indicis que en molts casos les víctimes són informades de manera burocratitzada, amb una lectura ràpida de normes legals que a vegades no poden assimilar. Amb tot, no pot oblidar-se que la implantació de l'assistència jurídica gratuïta a favor de les víctimes permet que sigui l'advocat que pugui fer una informació de qualitat, de manera que el sistema deixa, en gran manera, el compliment efectiu d'aquest dret en mans dels advocats i, per tant la satisfacció de la víctima depèn de la manera com el seu advocat ha complert amb la seva funció. Cal garantir el coneixement de tots els serveis i recursos a les famílies existents en el partit judicial de què es tracti, per això és essencial una coordinació adequada amb les administracions competents.

En aquest punt, sobretot des del punt de vista penal, resulta de gran importància la tasca de les Oficines. Cal destacar-ne la tasca no només per conèixer els recursos a disposició de les víctimes sinó també per facilitar l'adequada informació i presa de decisions de la víctima tenint en compte l'impacte emocional en què es troba derivat dels fets soferts, així com de la presència a seu judicial.

ASSISTÈNCIA LLETRADA. ESPECIAL INCIDÈNCIA EN ELS PROCESSOS CIVILS.

La defensa gratuïta pel torn d'ofici s'aplica amb criteris restrictius a matèria civil, com ara separacions i divorcis, entre altres assumptes de família i menors. Suposa que presumiblement, un elevat percentatge de víctimes de violència masclista no es fan visibles com a tals en els processos de separació i/o divorci, per tant no reben el tractament específic, ni tenen accés als recursos existents per a elles.

Els i les professionals de l'advocacia i de la procura que assisteixen les parts en els procediments civils i penals, juguen un rol essencial per a una coordinació adequada entre els òrgans judicials i especialment per poder proporcionar una resposta efectiva a les víctimes i a les famílies.

Es considera que seria molt convenient que els professionals que assisteixen la víctima, en la mesura del possible, respectant els diferents tràmits relatius al benefici de justícia gratuïta, fossin els mateixos tant en el procediment penal com en el procediment civil (ja se segueixi en un JVSD com en un JF), i que no depengui del torn en què estan inscrits els professionals, atès

que la pertinença al torn de violència ja ha d'incorporar l'especialització també en matèria de família.

Sobre això, cal recordar i tenir en compte que la víctima, de conformitat amb l'article 2.g de la Llei 10/96 d'Assistència Jurídica Gratuïta, mentre mantingui aquesta condició, gaudeix del benefici de justícia gratuïta, però en cas que la perdi (per qualsevol de les causes que determinen la pèrdua de competència del JVSD), està subjecta a les normes generals de concessió del benefici, i per tant haurà de tramitar-se el procediment de justícia gratuïta corresponent.

DISPENSA DE DECLARAR

L'article 416 de la Llei d'Enjudiciament Criminal permet no declarar en contra quan existeix una relació de parentiu entre testimoni i acusat, cosa que està produint efectes distorsionadors en els casos de violència masclista. En fundar-se generalment la prova de càrrec a la declaració de la víctima, el silenci d'aquesta provocarà amb gran freqüència, l'absolució del condemnat.

Les causes per les quals la víctima pot decidir acollir-se a la dispensa a declarar poden ser diverses: pel fet d'haver rebut una nova amenaça o coacció de l'agressor, la decisió de donar-li una nova oportunitat, la decisió de reprendre la convivència, la dependència emocional, l'econòmica, el temor al futur, la por de la reacció de l'agressor, etc. És una contradicció que en estar davant delictes en els quals el seu caràcter privat ha desaparegut, quedi en mans de la víctima el càstig del maltractament, quan en el moment de la vista, és possible que la víctima hagi hagut de realitzar prèviament una declaració i si és el cas obren en poder del Jutjat elements provatoris del delicte, com pugui ser l'atestat, entre d'altres.

Amb la darrera reforma legislativa realitzada per la Llei Orgànica 8/2021, de 4 de juny, s'han introduït cinc excepcions a la dispensa continguda al paràgraf primer de l'article 416 i per tant s'ha limitat la possibilitat d'acollir-se al dret a la dispensa a declarar en els supòsits següents.

- Quan el testimoni tingui atribuïda la representació legal o guarda de fet de la víctima menor d'edat o amb discapacitat necessitada de especial protecció.
- Quan es tracti d'un delicte greu, el testimoni sigui més gran i la víctima sigui una persona menor d'edat o una persona amb discapacitat necessitat d'especial protecció.
- Quan per raó de la seva edat o discapacitat el testimoni no pugui comprendre el sentit de la dispensa. A aquest efecte, el jutge sentirà prèviament a la persona afectada, podent demanar l'auxili de pèrits per resoldre.
- Quan el testimoni estigui o hagi estat personat en el procediment com a acusació particular.
- Quan el testimoni hagi acceptat declarar durant el procediment després d'haver estat degudament informat del seu dret a no fer-ho.

MESURES PROPOSADES

1. Millorar la pàgina web de violència masclista del Departament de Justícia perquè no deixi rastre de la recerca i navegació i ampliar la informació adreçada tant a les dones com als professionals, amb la inclusió de dades complertes, explicacions, díptics i, en general, recursos, així com l'activació del botó de sortida ràpida.
2. Realitzar, en el termini màxim de tres mesos, una completa mapificació dels serveis d'informació i suport especialitzats, així com dels recursos residencials existents en casos de violència de gènere i masclista, amb independència de la titularitat, per identificar-los en la pàgina web del Departament i facilitar-ne l'accés i difusió entre les dones.
3. Incidir, tant en la informació com en la sensibilització de tots els referents (incloent-hi les instàncies educatives) i amb una formació especialitzada (incloent-hi la relativa a l'empatia) a tots els actors del servei d'informació i atenció a les víctimes.
4. Ampliar l'assistència jurídica gratuïta de la víctima a l'assessorament jurídic previ, sigui quina sigui la jurisdicció, amb la finalitat d'assessorar sobre conseqüències, alternatives o d'altres qüestions d'interès.
5. Aprovar i executar en el termini màxim d'un any, un pla de desplegament per tal que qualsevol població de Catalunya disposi a menys de 30 quilòmetres o de 45 minuts en transport públic directe, de serveis d'orientació jurídica en matèria de violència masclista (SOJ), de serveis de informació i atenció a la dona (SIAD), i de serveis d'intervenció especialitzada en violència masclista (SIE).
6. Redactar un únic protocol d'assistència a la víctima de violència masclista, en el que es contempli la necessària coordinació i el seguiment de tots els organismes implicats en l'atenció a la víctima.
7. Implementar la formació obligatòria, especialitzada, transversal, gratuïta i continuada per als cossos de seguretat, personal de jutjats de guàrdia i fiscalia i advocats, que prestin serveis relacionats amb la violència masclista.
8. Establir que les denúncies de fets comprensius de les violències masclistes es recolliran preferentment enregistrament de vídeo, i en cas de no ser possible les denúncies i atestats, recolliran de forma literal la manifestacions de les dones i inclouran una diligència sobre l'estat emocional de la dona. S'ha de garantir que en totes les denúncies per violència masclista, la dona hagi parlat prèviament amb un lletrat o lletrada especialitzat/da en casos de violència masclista.
9. Establir un model únic de test de risc, o algoritme, que substitueixi el QVPR que serà públic i transparent, per a totes les policies, jutjats i serveis relacionats amb l'atenció a les víctimes de violència masclista i que aquest valori els riscos psicològics, sexual i econòmics, més enllà de contemplar únicament els riscos físics.
10. Habilitar espais segurs i amb garantia de privacitat a les comissàries, tant de Mossos d'Esquadra com de Policia Local, i a tots els edificis judicials, on les dones víctimes de violència masclista, les filles i fills i la persona referent puguin esperar, sense haver de

tenir contacte amb agressor o amb la resta de persones que acudeixen als jutjats o comissaries, en un entorn específic per aquest servei.

11. Habilitar en els edificis judicials espais pels serveis d'informació i tractament especialitzada a totes les víctimes de violència masclista.
12. Establir un pla d'adaptació de les instal·lacions dels tribunals i jutjats a executar-se durant el període 2024-2025.
13. Gestionar adequadament l'agenda per assegurar que determinades mesures s'adopten en termini, mitjançant la reserva d'espais per a actuacions urgents.
14. Garantir l'accés dels Cossos de seguretat que recullin denúncies o elaborin atestats de violències masclistes o de gènere a les agendes judicials dels jutjats especialitzats i de guàrdia per tal de coordinar-s'hi millor.
15. Incrementar els recursos i mitjans per facilitar l'accés de les víctimes de violència masclista a l'empareda judicial, i que aquest extrem passi per apropar els òrgans judicials a les víctimes, amb la creació de nous jutjats especialitzats i/o l'increment de mitjans humans per garantir l'assistència de totes les denúncies en aquests jutjats.
16. Posar a disposició de les víctimes de violència masclista i dels seus representants en els procediments els mitjans de prova, especialment els tecnològics, socials i psicològics, per acreditar les situacions de risc, i garantir la protecció de les víctimes.
17. Exercir, des de la Generalitat de Catalunya, l'acusació popular en els procediments penals per violència masclista en els casos de mort o lesions greus de les dones, amb el seu consentiment o el de la seva família.
18. Dotar de més recursos les unitats valoració forense integral (UVFI) i establir-ne una en tots els partits judicials, sigui de forma permanent, o amb desplaçament en cas de ser necessari en aquells partits que no en disposin, per assistir a totes les víctimes que denunciïn, i aportar proves per estimar la situació de violència en conjunt més enllà de fets puntuals.
19. Establir el servei d'acompanyament a la víctima del delictes, especialitat en casos de Violència de gènere i masclista, per part de l'oficina d'assistència a la víctima en tots els partits judicials de Catalunya, obrint-ne en aquells partits on encara no n'hi ha, alhora que es garanteix la seva intervenció en el moment de ratificar en presència judicial la denuncia realitzada davant cossos policials fins la finalització del procediment.
20. Establir serveis d'intèrprets que tinguin formació necessària en violència masclista que puguin actuar en totes les fases del procediment.
21. Garantir que les empreses que realitzen els serveis de interpretació tinguin efectius que puguin efectuar també l'assistència a víctimes amb problemes visuals i auditius.
22. Garantir que el mateix lletrat que ha portat la defensa en el procediment penal, pugui, si n'és especialista, portar la defensa civil i que aquesta estigui englobada en el dret de justícia gratuïta. Si no és el cas, garantir que en els procediments civils relacionats amb el cas, la víctima de violència masclista rep el tractament i l'accés als recursos de què

disposen aquestes víctimes, encara que la representi un lletrat o lletrada diferent que el que la representa en el procediment penal que ha donat origen a la seva consideració com a víctima de violència masclista.

23. Garantir l'assistència lletrada gratuïta amb designa directa, en tots els procediments civils i penals relacionats amb l'incompliment de les obligacions civils derivades de les situacions de violència masclista, i ampliar, amb més professionals, els torns de víctimes de violència masclista a tots els partits judicials de Catalunya.
24. Desvincular l'ordre de protecció de la comissió del delicte. Aquesta concepció que vincula ordre de protecció amb comissió efectiva del delicte és un dels principals problemes que genera. Cal poder atorgar ordres de protecció quan hi hagi un risc raonable d'esdevenir víctima de determinats tipus delictius, a la vista dels indicadors d'avaluació de risc.
25. Implementar el seguiment del programa penitenciari Violència de Gènere a tots els agressors en l'àmbit de la violència masclista i establir indicadors respecte el compliment de la funció resocialitzadora de la mesura.
26. Posar en marxa un pla tecnològic per la implementació i seguiment dels braçalets de control telemàtic que els jutjats podrien imposar tant com a mesures en la fase d'instrucció en situacions de risc alt, mitjà o especial, com en la fase d'execució de les penes.
27. Estudiar sistemes de control telemàtic dels maltractadors, que a diferència dels braçalets, no suposin també una limitació per a les víctimes.
28. Garantir l'establiment de mesures de reparació social, econòmica i jurídica per a les víctimes de violència masclista.
29. Dotar els punts de trobada amb recursos humans suficients per atendre totes les sol·licituds de les famílies, i fer-ho en un lloc el més proper possible al seu lloc de residència habitual, de manera que el desplaçament als punts de trobada no suposi una càrrega addicional a situacions ja de per sí complexes.